

ŠŮTEK

Uvnitř najdete:

Masopust
Beseda o AIDS
Na horách
Naši olympionici
Práce kroužků
Literární stránky

Nepřehlédněte:

FVTP
Doma a jinde
Karneval v družině
Pojedeme do divadla
Divadelní komedie
Fotogalerie
Nenechte si ujít

MASOPUST

Masopust je třídní svátek, jakož i slavnostní období mezi Vánoce a postní dobou. Zatímco jeho počátek, který nastává po svátku Tří králů (6. ledna), má pevné datum, tak jeho konec na Popelčnický středu je závislý na datu Velikonoc a končí tak v rozmezí od poloviny února do počátku března. Masopustní zvyky mají zřejmě původ v předkřesťanských slovanských oslavách konce zimy. Podobně se slaví i v jiných slovanských zemích, třeba v Rusku se tento svátek nazývá maslenica a figurují v něm i některé podobné postavy jako v českém masopustu, například kobyla nebo medvěd. V původním smyslu jde o „opuštění masa“ (slovo karneval pochází nejspíš z italského carne levare, „dát pryč maso“). Masopust pak představoval období hodování a veselí mezi dvěma postními dobami. Během něj probíhaly taneční zábavy, zabijačky a také svatby. Vrcholím posledním čtvrtkem tohoto období, zvaným Tučný čtvrtek, spojeným se zabijačkou a hostinou. Poslední tři dny, tedy o masopustní neděli, v pondělí a úterý, které jsou zvané ostatky, končiny, fašank či přímo masopust, se konají různé rituální úkony, průvod masek, scénické výstupy a končí taneční zábavou.

Masopust, a zvláště několik posledních dní tohoto období (fašank, fašanky, končiny, bláznivé dny, konec masopustu), byl pro lidi v minulosti oficiálním svátkem hodování, během kterého bylo třeba se dosyta najíst.

Pak následoval dlouhý čtyřicetidenní půst. V době masopustu se na královském dvoře konaly hostiny, ve městech tancovačky, na vesnici vepřové hody. Těm, kdo se slávy nezúčastnil, se posílala bohatá výslužka, kdysi na Moravě zvaná „šperky“ a v Čechách „zabijačka“. Výslužka většinou obsahovala ostatky, klobásy, jelítka, jitrnice, ovar, škvarky.

Masopust končil v noci před Popelčnickým středem, kdy ponocný zatroubil na roh a rychtář všechny vyzval k rozchodu.

Druhý den (na Popelčnický středu) naposledy se konzumovaly masné rohlíky s kávou nebo mlékem, dopoledne ještě byla povolena kořalka. Oběd však už byl přísně postní, což většinou bývala čočka s vajíčkem, sýr, chléb, vařená krupice, pečené brambory.

Karneval (u Římanů původně Carnival) nebyl ani tak maso-pust, neboť pro masopust měli Římané výraz carniprivium, ale spíše označení onoho konkrétního zahájení masopustních svátků. Tedy dne, kdy se všichni dosyta najedí, aby byli silní na následující postní období. Carni-val ve významu nabytí síly (valere) z masa (caro, genitiv carnis). Carnival tedy označoval spíše jeden konkrétní den spojený s hodováním a maškarami, než celý masopust.

Michaela Kynclová, Petr Herynek

FVTP - OKRESNÍ KOLO

Dne 19. února 2020 se některé žákyně z naší školy, přesněji Liliana Poslušná a Anna Cachová s projektem „Čím pečujeme o své tělo?“, Zuzana Roušarová a Nela Prokopová

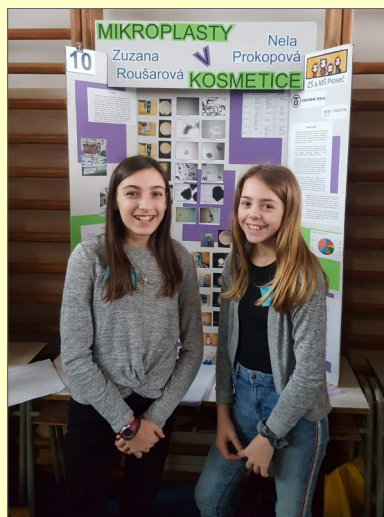
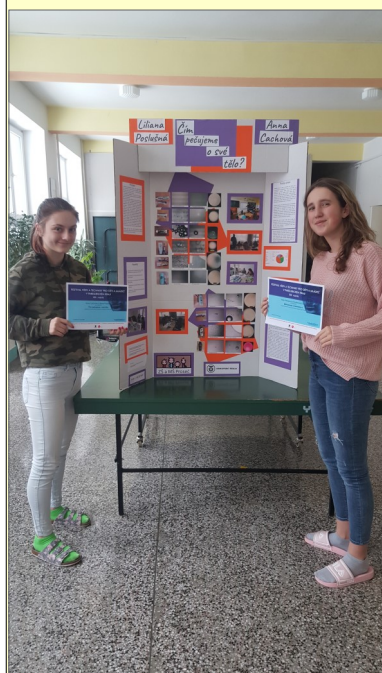
s projektem „Mikroplasty v kosmetice“, Tereza Černecká a Natálie Schejbalová s projektem „Stop kouření!“ a jejich učitelé Romana Pešková a Petr Košnar vypravili na okresní kolo Festivalu vědy a techniky do Pardubic. Ještě před odjezdem jsme museli na poster dolepit různé papíry. Poté jsme už nastoupili do aut a vyjeli jsme. Ještě než jsme dojeli do Zderaze, musel se tým p. uč. Peškové vrátit zpět do školy pro vzorky. Mezitím p. uč. Košnar se svým týmem odjel do Pardubic, kde na

další týmy počkali už přímo v místě konání soutěže. Další týmy na toto místo dorazily o chvíli později - po kratším bloudění v Pardubicích.

Všechny týmy jsme se zaregistrovaly a přešly do samotné místnosti konání soutěže. Tam jsme si připravili postery a pomůcky k prezentaci. Pan Medřický nám v 10:00 představil všechny porotce a poté zahájil soutěž, která trvala 2 hodiny. Teď už jsme jenom u svých posterů čekali na porotce.

Myslíme si, že se nám prezentace našich projektů moc podařila a naši školu jsme reprezentovali velmi dobře. To se ukázalo i při vyhodnocování výsledků, kde jsme se dozvěděli, že všechny tři naše týmy postupují do krajského kola, které se bude konat 12. - 13. 3. 2020.

Máme velkou radost, na krajské kolo se moc těšíme a už teď na něj zahajujeme další přípravy. Po tomto náročném dni jsme se všechny šťastně a s diplomy vrátily zpět do Proseče.

Zuzana Roušarová, Natálie Schejbalová

F

V

T

P

O NEMOCI AIDS, SEXU, LÁSCE A VĚRNOSTI

V pondělí 24. února jsme na naší škole měli možnost opakovaně přivítat pana Tomáše

Řeháka. Kazatel sboru Apoštolské církve v Hlinsku a ředitel křesťanské organizace ABATOP zabývající se péčí a vzděláváním a školením v oblasti AIDS, sexu, lásce a věrnosti a zdravého životního stylu u nás uspořádal besedu na téma „O nemoci AIDS, sexu, lásce a věrnosti“ pro žáky 8. a 9. ročníku. S osobitým přístupem člověka, který rozdává kolem sebe lásku, přednášel o lásce, o úctě k druhým, o sebeovládání a především o snížení rizikového chování mladých lidí. Přednáška byla doplněna o vlastní zkušenosti z práce s nemocnými lidmi a obrázky lidí nemocných AIDS. Pan Řehák nám ukázal mnoho fotek nakažených lidí, také jsme zhlédli pár videí o ochraně a dozvěděli jsme se i pár informací o sexuálním životě. Také nám vyprávěl o lidech, kteří sice neměli AIDS, ale měli další zhoubné nemoci. U většiny lidí byl v jejich posledních hodinách života a snažil se nám vše přiblížit tak, abychom se dokázali vcítit do jejich kůže, do kůže těch, které všichni opustili, těch, kteří trpěli každou vteřinu nekonečnými bolestmi.

Doufáme, že jsme si všichni něco odnesli a budeme do budoucna co nejvíce opatrní. Přednáška měla velký úspěch a určitě pro nás byla velice poučná, i když smutná.

Filip Skalník, Daniel Csóka

WORKSHOP „DOMA A JINDE“

Ve středu 25. února jsme se my, žáci 9. ročníku, zúčastnili zajímavé akce. V naší škole proběhl zážitkový workshop „Doma a jinde“, který pro nás uspořádala organizace Post bell-em. Zabýval se problematikou předválečné migrace ve 30. letech 20. století. Strávili jsme zde celé dopoledne, ale rozhodně jsme se nenudili, jak můžete vidět i na fotografiích.

B

E

S

E

D

A

FOTOGALERIE:

F

O

T

O

Natálie Schejbalová, Lada Zindulková

LYŽAŘSKÝ VÝCVIK

Jako každý rok, i letos se žáci 6. třídy vypravili na lyžařský výcvik do hor. Protože ve výpravě zbylo několik volných míst, cestovali s nimi i spolužáci ze 7. a 8. ročníku. V neděli

2. 2. jsme v mírně deštivém počasí vyrazili do Hynčic pod Sušinou na chatu Spartak. S tím deštěm jsme netušili, že bude ještě hůř. Celé pondělí pršelo velmi hustě, takže o lyžování nemohla být řeč. Den proběhl na chatě a strávili jsme jej při hrách a sportovních činnostech v budově. V noci začalo konečně sněžit. V úterý pro změnu foukal nepříjemný vítr a přivalila se mlha. Ale to nás neodradilo a celý den jsme lyžovali. Příští den bylo hůř. Silný vítr nedovolil spuštění lanovek a vleků, museli jsme tedy chodit a to bylo pro řadu žák nepřekonatelným problémem. Naštěstí jsme měli odpoledne výlet do Šumperka. Odpoledne jsme prožili převážně po cukrárnách. Čtvrtek přinesl počasí jako z reklamních plakátů – sluníčko a bez větru. Zaježdili jsme si parádně. Všichni frekventanti si už s lyžemi tykali a odvážili jsme se na nejdleší a nejprudší sjezdovku areálu, která se pro nás stala „malinou“. Večer jsme prožili sportovně – bowling ve vedlejší chatě nás dost bavil. Pátek, poslední

den výcviku, jsme už vypilovávali své lyžařské styly a těšili se na návrat domů. Večer ještě vyhlášení vítězů v některých soutěžích a závěrečná diskotéka.

Ráno uklidit, naložit lyže a batohy a hurá domů.

Lyžařský výcvik nám ukázal naše schopnosti v lyžařském sportu a mnozí se možná příští rok vrátíme. Naučili jsme se také starat se sami o sebe ve chvílích, kdy za námi nestojí maminka (někdy to šlo ztuha). Mnoho tváří nám ukázalo také počasí. Od deště po sněžení, přes mlhu, vítr až ke krásnému sluníčku. Ach, to oteplování.

Mgr. Jan Stodola

H

O

R

Y

KARNEVAL

Ve školní družině se již stalo tradicí, že měsíc únor je ve znamení karnevalu. Nejprve jsme si povídali o masopustním období, zvycích a o tom, jak masopust probíhá v Čechách a jinde ve světě.

Věnovali jsme se přípravě na karneval, děti si vyrobily masky a vyzdobily třídu. Karnevalové veselí začalo přehlídkou masek, pokračovalo plněním disciplín, úkolů a hudebními hrami. Na závěr děti čekalo občerstvení v podobě lívanečků a bublaniny.

NAŠI OLYMPIONICI

Tak jak u nás probíhala sportovní olympiáda, právě tak jsme se zúčastnili i olympiád vědomostních. Ti, kteří na nich soutěžili, se s námi podělili o své zážitky.

Dne 18. února jsme se s Filipem Müllerem ze 7. třídy zúčastnili soutěže v anglickém jazyce. Nejdříve jsme si vylosovali pořadové číslo. Pak začala vlastní soutěž. Plnili jsme různé úkoly: zkoušení, test, ale také poslech. Naše umístění dopadlo takto: já jsem obsadil 4. místo a Filip Müller 7. místo.

Šimon Lustyk

Ve středu 22. ledna jsem se zúčastnila se svou spolužačkou Veroniku Jánkovou okresního kola Olympiády v českém jazyce. Ráno jsme dojely autobusem do Chrudimi. Olympiáda se konala v Domě dětí a mládeže. Zde nám byla přidělena soutěžní čísla a byly jsme zařazeny do příslušné třídy. Test se skládal ze dvou částí. První byla gramatická a druhou část tvořil sloh, který byl na téma: „Kdybych měl(a) Aladinovu lampu...“

Já jsem se nakonec umístila na 11. místě, Verča na 13. místě. Jsme rády, že jsme se zúčastnily a že jsme získaly novou zkušenost.

Tereza Tobiášová

Dne 29. ledna jsme se zúčastnili olympiády v matematice. Když jsme se ráno dopravili na místo konání, do Domu dětí a mládeže v Chrudimi, pořadatelky nám rozdaly čísla, která sloužila místo našich jmen. Z naší školy se této olympiády zúčastnilo celkem pět žáků: z 9. A Jana Michálková, Veronika Jánková, Nina Sodomková, z 9. B Ema Klesnilová a Miroslav Horníček. Pro vypracování zadání jsme mohli využít 4 hodiny času. Nikdo z nás neskončil na posledním místě, nejlépe se umístila Jana Michálková, která skončila na celkovém 4. místě.

Veronika Jánková

ROBOTICKÝ KROUŽEK

A KROUŽEK TECHNICKÝCH DOVEDNOSTÍ A HER

V letošním školním roce pracují na škole dva technické kroužky. Kroužek technických dovedností a her navštěvuje 15 žáků prvního stupně. Činnost je zaměřena především na práci se stavebnicemi Lego, dále pak elektronickými stavebnicemi Boffin, Geomag a také jsme si vyzkoušeli práci se stavebnicí Mechanická dílna. Pracujeme buď podle návodu, ale nejoblíbenější u dětí je práce podle vlastní fantazie z volných kostek Lega. V oblasti her se věnujeme různým deskovým a společenským hrám zaměřeným na rozvoj vědomostí a logického myšlení (hry Ekopolis, Rummikub AZ kvíz Junior a další). Pro žáky druhého stupně je určen Robotický kroužek, který navštěvuje šest žáků ze 6. – 8. třídy. Zde pracujeme se stavebnicemi Fischertechnik, jednoduchou robotickou

stavebnicí Lego Boost a stavíme dálkově ovládané modely ze stavebnice Lego Technic (ovládání je buď z mobilu, nebo tabletu). Oba kroužky úzce spolupracují a chceme uskutečnit i některé společné akce.

Práce obou kroužků byla v letošním školním roce významně sponzorsky podpořena. Na vánoční besídce jsme od firmy PP-GROUP s.r.o., Proseč převzali krásný model nákladního vlaku ze série Lego City a od firmy Stavitelství Trynkl s.r.o., Zderaz dálkově řízený model bagru ze stavebnice Lego Technic. Oběma sponzorům velmi děkujeme a věříme, že tato spolupráce bude pokračovat, protože je opravdu přínosem pro technický rozvoj našich dětí.

Mgr. Pavel Stodola, vedoucí kroužků

K

R

O

U

Ž

E

K

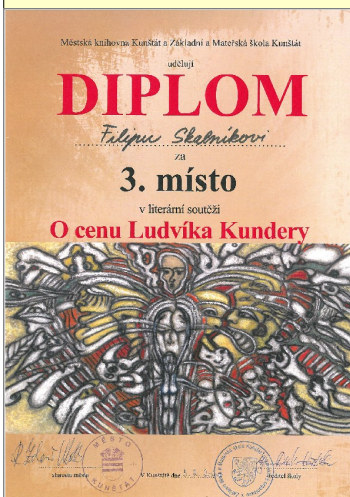

LITERÁRNÍ STRÁNKY

I tentokrát Vám přinášíme literární práci. Jejím autorem je Filip Skalník, v soutěži O cenu Ludvíka Kundery se umístil na 3. místě. Tímto mu gratulujeme.

Tajemná zahrada

Když jsem se vracel jednou večer z kina, neodolal jsem jít tou nejtemnější ulicí ve městě. Bylo to v zimě, mráz se drásl pod nehty. V ty dny se právě opravovala svéta v této části města. Byl už večer, a tak jsem spěchal domů. Když jsem ale zjistil, že je ta ulice opravdu kratší než má každodenní cesta, začal jsem ji používat čím dál častěji. Nikdy jsem si nevšiml toho, co všem leželo přímo na očích. Pokaždé jsem buď šel v šeru, nebo spěchal a nebo jsem byl pro změnu oslepen sluncem. Vždy jsem si myslel, že město, ve kterém žiji, znám dokonale. Často jsem se tím i vychloubal kamarádům a učitelům, ale to jsem nevěděl, co za pár měsíců najdu za dvěma rohy našeho domu.

V jednom letním dni, kdy jsem našel tento „poklad“, jsem měl schůzku se svou dívkou. Procházel jsem tou tichou ulicí znovu, ale tentokrát jsem byl v dobré náladě a obdivoval vše v okolí. Šel jsem tudy už mnohokrát, ale až teď jsem si všiml zarostlé pěšiny mezi domy. Zpomalil jsem a šel prozkoumat tento tajemný kousek ulice. Prošel jsem malou cestičkou, pěkně porostlou květinami, a asi po dvou minutách jsem došel až k hustému živému plotu. Úplně mě šokovalo, co jsem uviděl. Velká zarostlá zahrada plná květin, keřů a života. Všude se ozýval cvrlikot ptáků a bzučení rozličného hmyzu. Než jsem se však stačil zorientovat, zavolala mi přítelkyně, že mám deset minut zpoždění. To mě zarazilo, vždyť jsem sem teprve teď vešel, ale i hodiny na mobilu mě vyvedly z omylu. Rychle jsem vyrazil zpátky a snažil se co nejrychleji dostat na smlouvené místo. Za pár minut jsem byl u ní, ale když se mě zeptala, kde jsem byl, musel jsem zalhat. To, co jsem viděl, se nesmělo dostat k nikomu, kdo neumí udržet tajemství. A v tom jsem o své dívce jaksi pochyboval. Když jsem odcházel ze schůzky, zavolaal jsem rodičům, že přijdu patrně později. Bylo léto, krásné počasí a světlo do pozdních večerních hodin. Touto dobou již nikde moc chodců nebylo, a tak jsem nepozorovaně zabočil do zarostlé cestičky. Prolezl jsem živým plotem a začal jsem ihned zkoumat každé místočko, každou skulinu v zahradě. Okamžitě mě samozřejmě napadlo, že je to cizí pozemek a někdo tam může kdykoliv vejít, ale to mě neodradilo. Jakmile jsem se ocitl v zahradě, nedokázal jsem popadnout dech. Uprostřed zahrady stál altánek obrostlý břečťanem. O kousek dál polorozpadlá studna. V levém a pravém rohu zahrady jsem uviděl velké sochy. První představovala muže ze starodávného Řecka či Říma a ta druhá některou z jejich bohyň. Bylo znát, že zde jsou již velmi dlouho. Stejně tak se podepsal čas i na lavičce pod starým ořechem. Všude bylo mnoho krásných květin, které za slunného dne určitě lákaly včely a motýly. Na konci zahrady, zpola zarostlé zlatým deštěm, se nacházely v obvodové zdi staré dřevěné dveře. Kam asi vedou? Rozhodl jsem se prozkoumat, co se za nimi skrývá. Šel jsem po chodníčku z malých kamínků. Kolem mě proběhlo několik myšek a dvě veverka pobíhaly v korunách stromů. Na staré hrušni hnízdili pestrobarevní ptáci. Zrovna jsem procházel kolem altánku a najednou jsem si všiml malého listu papíru. Byl pomačkaný, zažloutlý, ale stále čitelný. Došel jsem k němu a zvedl ho ze země. To, co jsem si přečetl, mě změnilo na celý život, ale opravdu vám neřeknu, co na něm bylo napsáno. Snad jen to, že od této chvíle jsem se zapřísal, že se začnu o tuto zahradu starat ze všech svých sil. Až do smrti!

Každý den po škole jsem zašel do zahrady. Vždy jsem přinesl něco, čím bych už tak zvláštní místo ještě více ozvláštnil. Také jsem se snažil zjistit majitele této nemovitosti. Ptal jsem se starších lidí, dokonce i sousedů, ale nic jsem se nedozvěděl. Starosty a podobných lidí jsem se zeptat nemohl, ti by to ihned zveřejnili či zabavili. Po beznadějném hledání majitele jsem se rozhodl, že si najdu brigádu, abych získal peníze na opravu a údržbu zahrady. Jenže než jsem podnikl první kroky, vzpomněl jsem si na záhadné dveře. Opět jsem se vydal k tajemným dveřím, nevěděl jsem, co mě čeká. Nachýlil jsem se ke klice a zatáhl, nic. Znovu jsem zatáhl, zase nic. Rozhodl jsem se, že se vrátím domů pro páčidlo. Naštěstí nikdo nebyl doma a nevyptával se, kam to nesu a kam zase jdu. Po usilovném páčení dveře konečně povolily. Předemnou se objevila jakási stará pracovna plná zahradnického nářadí, ale také nějakých knih a různých návodů a nákresů, které byly rozloženy na nízkém dřevěném stole uprostřed místnosti. Vše pokrývala vrstva prachu a pavučin.

Rozhodl jsem se, že tato tajemná zahrada i s onou místností budou mým tajemstvím.

POJEDEME DO DIVADLA

V pondělí 30. března nás čeká další abonentní představení, tentokrát s názvem Divadelní komedie. Už se moc těšíme.

V oblastním divadle se zkouší hra, kterou novopečený dramatik, stíhaný tvůrčí krizí, ještě nedopsal, ale předseda správní rady už ji zakázal. Režisérka inscenace a ředitelka divadla v jedné osobě se nevzdává a vede herce, stíhané traumaty všedních životů, k naplnění uměleckého poslání a zároveň k uspokojení diváků, kteří se chtějí bavit. Nadšená ochotnice, která si přišla vypůjčit kostýmy, snaživě nahradí stávkující suflérku. Protřelý inspicient, který střídavě shání nezvěstného autora, opozdilé herce, chybějící rekvizity a pohoštění na tiskovou konferenci, komentuje divadelní dění slovy: „Za kulisama se vždycky odehrává větší drama než na jevišti.“ Komedie, v níž se drama na jevišti prolíná s tím zákulisním, nabízí zábavný vhled do procesu, v němž se navzdory veškerým překážkám rodí nová inscenace. Finský autor Bengt Ahlfors do ní vtělil své bohaté zkušenosti z povolání herce, režiséra i divadelního ředitele a postavě debutujícího autora přidělil své křestní jméno.

Nina Sodomková

Š

O

T

E

K

NENECHTE SI UJÍT:

20. ročník soutěže v sólovém zpěvu:

Prosečská hvězda 2020

Sokolovna Proseč
26. března 2020
v 17 hodin

Základní škola a mateřská škola Proseč
a Spolek rodičů při ZŠ a MŠ Proseč
Vás srdečně zvou na veřejnou soutěžní přehlídku
jubilejního ročníku dětské pěvecké soutěže.

Hosté: folklorní soubor Prosečský dřeváček,
účastníci přehlídky Prosečská hvězdička v MŠ

Odkazy:

mimibazar.cz

novinky.cz

www.google.com

www.i-creative.cz

<http://www.icej.cz/>

www.veskole.cz

ŠKOLNÍ
ČASOPIS ROKU 2015

KVALITNÍ ŠKOLNÍ ČASOPIS
ABECEDA, O. S., 2012